

Aan de directie van het Lyceum Schöndeln
t.a.v. de rector dhr R. Menting
Postbus 1014
6040 KA Roermond

datum: 24 april 2019
kenmerk: VIS190411
onderwerp: Afronding periodieke visitatie Lyceum Schöndeln

Geachte heer Menting, beste Rob,

Op 11 april jl. hebben Els van Strien en ondergetekende, beiden vaste visiteurs van de Vereniging CultuurprofielScholen, op verzoek van het steunpunt uw school bezocht om de visitatie van 6 november 2018 conform het bestuursbesluit dd. 14 november 2018 af te ronden.

Volgens de opdracht van het bestuur voldoet de school bij deze visitatie aan een drietal zaken:

1. Er vindt een gesprek plaats met vakdocenten van kunstvakken en niet kunstvakken om zicht te krijgen op het draagvlak.
2. De commissie ziet leerlingen aan het werk die het sterke cultuurprofiel van de school illustreren.
3. Er is een deugdelijk cultuurprofielplan en een schoolplan, die beide blijk geven van borging van het cultuurprofiel op de school.

Wij hebben bij de voorbereiding de brief dd. 6 november 2018 van het visitatieteam onder voorzitterschap van Mw. Christa Thoolen als uitgangspunt genomen. Deze brief is een aanvulling daarop. Beide brieven zijn wat ons betreft onlosmakelijk met elkaar verbonden en vormen samen het uitgangspunt voor de volgende visitatie.

Van de school hebben we een bijgesteld Cultuurprofielplan 2019 ontvangen, het jaarbeleidsplan april 2019 en een aantal bijlagen betreffende de financiën en de taken/verantwoordelijkheden van de cultuurcoördinator.

Het programma bestond uit:

- een gesprek over het Cultuurprofielplan met de locatiedirecteur Rob Menting, het MT-lid Cultuur Isolde van Zijl en de cultuurcoördinatoren Bart Segers en Muriël Genen;
- een gesprek met negen docenten en een lid van het OOP over het cultuurprofiel;
- lesbezoek bij de drie kunstvakken in leerjaar 3 van de Cultuurstroom, alle drie bezig met het Gesamtkunstwerk;
- slotgesprek met het management.

Hieronder volgen onze bevindingen.

1. Gesprek met het management over het cultuurprofielplan

Om te beginnen hebben we de bijzondere situatie besproken waarin we ons bevonden. De visitatiecommissie van 23 oktober 2018 heeft om haar moverende redenen ervoor gekozen de visitatie te laten afronden door twee collega's die niet betrokken waren bij het eerste bezoek. Na uitwisseling van beelden en gevoelens hebben we over het bijgestelde cultuurprofielplan gesproken, toekomstgericht om herhaling van de huidige situatie te voorkomen.

Het belang van een cultuurprofielplan voor de school en de Vereniging is uitgebreid aan de orde geweest. Essentieel daarbij is dat voor de school het cultuurprofielplan de basis vormt voor overdracht, afstemming, focus op ontwikkelingen/doelen in relatie tot het schoolplan, jaarplannen, communicatie, inspiratie en evaluatie. Het format is nadrukkelijk aan de school. Daarin kan de school dus zelf kiezen voor een vorm die bij de school past en als vliegwiel voor ontwikkelingen kan dienen. De richtlijnen van de Vereniging zijn inhoudelijk van aard en kunnen dienen als checklist.

Inhoudelijk hebben we een aantal kanttekeningen geplaatst bij het huidige cultuurprofielplan.

- a. Het cultuurprofielplan is nu compleet in die zin dat alle onderdelen beschikbaar zijn in het plan zelf of als bijlage. Wel valt op dat het een samenraapsel is geworden van oude en nieuwe stukken en de lijn in het plan daardoor te wensen overlaat. In het gesprek gaven jullie aan dat dat klopt en de hoofdlijn een beetje verloren is gegaan door de waan van de dag.
We adviseren jullie om ondanks alle drukte binnenkort de tijd te nemen om een nieuwe opzet voor het cultuurprofielplan te maken, bijvoorbeeld met als basis: 1. Wat hebben we? 2. Wat willen we bereiken? 3. Wanneer zijn we tevreden?
De opzet van hoofdstuk 2 Cultuureducatie in de programmering en hoofdstuk 6 Evaluatie en Ontwikkeling geeft een goed beeld en zou bijvoorbeeld als leidraad voor het hele cultuurprofielplan kunnen dienen.
Maak het vooral voor jullie zelf, een levend eigen document waar je trots op kunt zijn.
- b. De visie op leren in relatie tot de profilering is zeer kort verwoord en nauwelijks uitgewerkt. Er wordt verwezen naar de website, maar op die plek staat hetzelfde. Wij zijn benieuwd welke visie het Schöndeln op leren heeft.
- c. Wij signaleren een tegenstrijdigheid binnen het plan bij de visie op het onderwijs binnen de cultuurstroom. Is de focus aanbodgericht of vraaggericht? En hoe verhoudt deze zich tot de visie op ontwikkeling van creativiteit?
- d. We missen in het geheel de inbreng van leerlingen, het gesprek met leerlingen. Het lijkt alsof er eenrichtingverkeer is. Opvallend is dat het schoolportret op de website van de VCPS een ander beeld geeft, namelijk een leerling die initiatief toont en verantwoordelijkheid neemt voor de eigen ontwikkeling.
- e. In het toegevoegde overzicht met leerlingenaantallen valt de beperkte deelname aan de examenvakken op. Gezien de grootte van de school vinden wij dat zorgelijk. Jullie gaven aan dat er geen trend te ontdekken is. Jaarlijks zijn deze aantallen anders. Is een nadere analyse zinvol, bijvoorbeeld door externen?

Aan het einde van dit gesprek hebben we gesproken over kansen en bedreigingen. In Roermond is sprake van een sterke concurrentie tussen de scholen. Onverwacht krijgt het Schöndeln dit jaar met een terugloop van leerlingenaantallen te maken. De aantrekkingskracht van de school is onderwerp van gesprek. De keuze die elke leerling maakt voor één van de twee profielen in de onderbouw speelt hier misschien ook een rol.

Terugkijkend op dit gesprek concluderen wij dat we elkaar op hoofdlijnen hebben gevonden. We zien met vertrouwen de toekomst tegemoet waarin de school aan de slag gaat met de ontwikkeling van een schooleigen cultuurprofielplan binnen het kader van de VCPS.

2. Gesprek met vakdocenten met focus op het draagvlak

Met een grote gemêleerde groep docenten en een lid van het O.O.P hebben we een geanimeerd gesprek gevoerd.

Het cultuurprofielplan is wel bekend, maar blijkt geen levend document te zijn. De school ademt cultuur; daar zijn ze het over eens. Er komen verschillende voorbeelden voorbij waarbij docenten van een AVO-vak (Duits, Nederlands, maatschappijleer) cultuur en/of creativiteit een plek in het onderwijs geven.

Een aantal docenten ziet duidelijk verschil in vaardigheden tussen leerlingen die Cultuurstroom of Technasium doen. De leerlingen van de Cultuurstroom zijn duidelijk meer getraind in presentatievaardigheden en het geven van feedback.

Culturele instellingen zijn blij met leerlingen van het Schöndeln; deze leerlingen tonen zich geïnteresseerd en weten zich te gedragen in theaters, musea, etc.

Op onze vraag naar samenwerking met externe partners wordt ons verteld dat er eigenlijk geen sprake is van werkelijke samenwerking. Er is een aanbod waaruit gekozen wordt of een vraag van de school waar een aanbod bij gezocht wordt. Het mooiste is natuurlijk een win-win situatie voor beide partners en het werken aan een gezamenlijk product. In dit verband komt ook samenwerking met het PO aan de orde, bijvoorbeeld bij de doelgroepenpresentatie en projecten in het PO.

De docenten zijn bezorgd over de deelname aan de examenvakken kunst. Leerlingen denken dat KuA moeilijk is en zouden daarom voor een ander eindexamenvak kiezen. Ook is er een afname van door leerlingen gedragen binnenschoolse culturele activiteiten zoals de cultuurclub die 'een stille dood is gestorven'. Docenten vragen zich af wat de cultuurstroom feitelijk (aantoonbaar) oplevert. Sluit de cultuurstroom wel aan bij het voedingsgebied?

Een tip is om leerlingen van het Schöndeln als ambassadeur in te zetten op hun eigen basisschool, bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijk project.

Tot slot hebben we gevraagd waar deze medewerkers trots op zijn en welke dringende wensen er liggen.

Er wordt breed gedeeld dat zij trots zijn op hun leerlingen die graag samen op school zijn, mooie dingen maken, bijzondere optredens verzorgen, heel creatief zijn, veel talent hebben en veel bereiken. "We hebben enthousiaste leerlingen en een enthousiast team!" Natuurlijk zijn er ook wensen. Ze zien uit naar het resultaat van de verbouwing met meer ruimte voor creativiteit; graag een amfitheater buiten; de school als cultureel centrum met een rijk aanbod aan cursussen; meer bewustwording van de omgeving; betere evaluatie en een goed keuzeprocess.

Onze conclusie is dat er een breed draagvlak voor het cultuurprofiel is, waarbij men wel kritisch en bezorgd is over de leerlingaantallen zoals hierboven beschreven.

3. Bezoek van lessen ter illustratie van het sterke cultuurprofiel

We hebben lessen in de kunstvakken in leerjaar 3 van de Cultuurstroom bezocht. Leerlingen waren bezig met het Gesamtkunstwerk en werkten daaraan in de disciplines muziek, drama en beeldend. Leerlingen die we gesproken hebben waren positief over de cultuurstroom en wat ze daar leren. Op het moment van ons bezoek waren ze in allerlei groepen zelfstandig bezig aan hun stukje van de puzzel dat uiteindelijk onderdeel zal zijn van één grote productie. Dat deden ze met veel plezier. Grote decorstukken werden af en aan gesjouwd, een dans werd geoefend, anderen bespraken het script. Elders ging het over de kostuums en werden schetsen gemaakt voor de grime.

Een aantal van hen gaat komend schooljaar een kunstexamenvak doen; anderen kiezen toch voor de "harde" vakken. Ze hebben de school om verschillende redenen gekozen, deels vanwege de cultuurstroom, ook vanwege de sfeer, de ligging of omdat broertjes/zusjes er al zaten. Ze zijn het er roerend over eens: op deze school doen we heel veel aan kunst!

Conclusie

De opdracht van het bestuur hebben we uitgevoerd en onze bevindingen zijn positief. We hebben goede gesprekken gevoerd over de knelpunten en elkaar gevonden in de conclusies en aanbevelingen zoals hierboven geschreven.

Wij sluiten graag aan bij de conclusie van het visitatieteam dat uw school op 23 oktober 2018 heeft bezocht en adviseren het bestuur om de school te certificeren voor een periode van vier jaar.

Alles overziend willen we jullie graag nog het volgende meegeven.

Wellicht kan een analyse van het onderwijs in de Cultuurstroom richting geven aan de visie op de ontwikkeling van creativiteit.

Tip: start met CKV/KUA in de onderbouw gekoppeld aan de kunstlessen om leerlingen een beter beeld van KUA te geven. Andere scholen doen dat ook met succes.

Ga naar het PO toe met de Cultuurstroom of met bovenbouwgroepen, of haal het PO in huis met activiteiten. Dat kan klein beginnen en snel leiden tot een win-win situatie.

Tenslotte. Het lijkt ons wenselijk dat er op een passend moment een gesprek plaats vindt tussen u en de voorzitter van het visitatieteam Mw. Christa Thoolen over de redenen van haar team om af te zien van het vervolgbezoek. We zullen dit aandachtspunt bij het steunpunt van de vereniging neerleggen.

We wensen jullie veel succes met alle ontwikkelingen!

Met vriendelijke groet, mede namens Els van Strien,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Roosje Passchier', with a horizontal line underneath.

Roosje Passchier